

SZAKDOLGOZAT

Orbán Eszter

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

Sáta Község Önkormányzat
beszámolójának elemzése

Konzulens

Dr. Tóth Eszter Ilona

egyetemi docens

Készítette

Orbán Eszter

pénzügy és számvitel szak

adóigazgatás szakirány

nappali tagozat

2022

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	1
1. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS RENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA, AZ ÖNKORMÁNYZATOKRÓL ÁLTALÁNOSÁGBAN	3
1.1. Az államháztartás fogalma	3
1.2. Az államháztartás funkciói.....	3
1.3. Fiskális politika, fiskális rendszer.....	5
1.4. Az önkormányzatokról általánosságban	6
1.4.1. Az önkormányzatok feladatai.....	7
1.4.2. A helyi önkormányzatok célja, gazdálkodása, költségvetése	8
2. SÁTA TELEPÜLÉSTÖRTÉNETE, ELHELYZKEDÉSE ÉS ÖNKORMÁNYZATÁNAK BEMUTATÁSA	10
2.1. Történelmi áttekintés	10
2.2. A település földrajzi elhelyezkedése és adottságai.....	11
2.3. Sata Község napjainkban	12
2.4. Sata Község Önkormányzatának bemutatása.....	14
2.5. A satai önkormányzat szervezete.....	14
2.5.1. Képviselő- testület	14
2.5.2. Polgármester.....	15
2.5.3. Jegyző	15
2.5.4. Közös Önkormányzati Hivatal	16
2.6. A satai önkormányzat kötelező feladatai	16
3. SÁTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ELEMZÉSE.....	19
3.1. Sata község SWOT- elemzése.....	20
3.2. A község mérlegének elemzése	21
3.2.1. A mérleg eszköz oldalának vizsgálata	21
3.2.2. A mérleg forrás oldalának vizsgálata.....	24

3.3.	Sáta község önkormányzatának pénzügyi helyzete	27
3.3.1.	Likviditási vizsgálat	27
3.3.2.	Tőkeáttételi vizsgálat	29
3.4.	Sáta község önkormányzat bevételeinek és kiadásainak elemzése	30
3.4.1.	Az önkormányzat bevételei	30
3.4.2.	Az önkormányzat kiadásai	32
3.4.4.	Bevétel- kiadás összehasonlítás	33
3.4.5.	Bevételekből és kiadásokból számolt mutatók elemzése	34
4.	KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	38
5.	ÖSSZEFOGLALÁS	39
6.	IRODALOMJEGYZÉK	41
7.	ÁBRÁK JEGYZÉKE	43
8.	TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	44
9.	NYILATKOZATOK	45

BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témájának Sáta Község Önkormányzat beszámolójának elemzését és bemutatását választottam. Témaválasztásomat indokolja, hogy a településhez személyes kötődésem is van, hiszen születésem óta itt élek, továbbá az elmúlt időszakban igyekszem részletesebben nyomon követni az önkormányzat gazdálkodását annak érdekében, hogy külső szemlélőként, a későbbiekben akár önkormányzati dolgozóként, akár testületi tagként segíteni tudjam a település fejlődését, hogy a lakosság minél szélesebb körű igényeinek eleget téve újabb sikereket érjen el a település.

A téma aktualitását tekintve ideális, hiszen a település elhelyezkedését tekintve Magyarország egyik legelmaradottabb régiójában helyezkedik el, így fontosnak tartom az eddig fel nem derített fejlődési lehetőségek megfelelő vizsgálatát és ezen információk ismertetését a község vezetésével.

Érdekel továbbá, hogy a különböző Európai Uniós pályázatok,- például: Terület- és Településfejlesztési Operatív Program- valamint a hazai forrású pályázatok- például Magyar Falu Program- hogyan befolyásolják a település pénzügyi beszámolóját. Ezen felül témaválasztásomnak személyes vonatkozása is van, hiszen azon felül, hogy születésem óta itt élek, édesanyám immár 7. éve tölti be Sáta Község Önkormányzatának alpolgármesteri pozícióját.

Az önkormányzatok fontos szerepet játszanak mind Magyarország közigazgatásában, mind egy település életében. Jelentős döntések születnek itt a lakosságot érintő ügyekben, továbbá a kötelező és a vállalt feladatok megfelelő ellátását is biztosítani kell a lakosság jólétének érdekében. Ezen feladatok ellátáshoz azonban nélkülözhetetlen, hogy a település megfelelő értékű bevétellel rendelkezzen, amelyekből kiadásait finanszírozni tudja.

Céлом, hogy teljes képet nyújtsak az önkormányzat gazdálkodásáról, bevételeiről és kiadásairól valamint pénzügyi helyzetéről a 2017- 2021 közötti időszakot bemutatva.

Szakedolgozatomat az államháztartás rendszerének bemutatásával, majd az önkormányzatok működésének bemutatásával kezdem, ezt követően pedig Sáta Község bemutatása következik mind településtörténeti mind az önkormányzat szervezeti felépítésének

szempontjából. A következő fejezetben a település mérlegének eszköz és forrás oldalát elemzem, majd az önkormányzat vagyoni és pénzügyi helyzetének bemutatása következik, melyet a mérleg alapján készítek el különböző mutatók segítségével. Ezt követően a település beszámolójának elemzése következik, ahol az önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását vizsgálom.

Végül a szakdolgozat eredményeképp javaslatokat és következtetéseket teszek az önkormányzat további hatékony fejlődése érdekében.

1. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS RENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA, AZ ÖNKORMÁNYZATOKRÓL ÁLTALÁNOSSÁGBAN

A fejezetben bemutatom az államháztartás rendszerét, majd az önkormányzatokat és általános jellemzőit ismertetem.

1.1. Az államháztartás fogalma

Az államháztartás az a gazdasági rendszer, amely az állam funkcióinak ellátására szolgál. „Az államháztartás az állam és a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreinek ellátását szolgáló pénzeszközöket (közpénzek) és vagyontárgyakat (közvagyon), az ezekkel való gazdálkodást, továbbá mindezek jogi szabályozását foglalja magában.” (BATHÓ et al. 2002)

Az állami feladatok az államháztartás rendszereiben jelennek meg, melynek részei a következők:

- központi kormányzat
- társadalombiztosítási alapok
- elkülönített állami pénzalapok
- helyi önkormányzatok

Az államháztartásnak öt fő feladata van: allokáció, újraelosztás, egyensúly megőrzése, jogi keretek kialakítása, önfenntartás.

1.2. Az államháztartás funkciói

Az államháztartás azon közfeladatok összesége, amiket az állam a közhatalom birtokosaként, helyzetéből és kötelezettségéből adódóan, funkcióként lát el a köz érdekében. (KOLOZSI 2017)

Az államháztartás három alapvető funkcióval rendelkezik, amelyek a következők:

1. Tradicionális funkció: Egyidős az állam kialakulásával. A funkció keretében az állam által teljes körűen ellátott feladatok a következők: államhatalmi, államigazgatási, igazságszolgáltatási, fegyveres és rendvédelmi szervek által, valamint az önkormányzatok által ellátott feladatok. Ide tartozik például:

➔ a jogalkotás feladatai:

- a társadalmi élet jogi kereteinek biztosítása

- kormány szintű jogalkotás
- parlamenti jogalkotás
- helyi jogalkotás

➔ a jogalkalmazás feladatai:

- a bíróságok, valamint a közigazgatási szervek által elvégzett jogalkalmazás

➔ az állami szuverenitás biztosítása:

- államhatár védelme
- honvédelem
- háziőrizeti rendszer működtetése
- stb.

➔ a belső rend védelme és a közbiztonság fenntartása:

- nemzetbiztonsági feladatok ellátása
- bűnözés elleni tevékenységek
- rendészeti tevékenységek
- stb

2. Szociális funkció: az államilag szervezett társadalmak „érett korba” lépésével, az állami gondoskodó szerep megjelenésével alakult ki. Ezen funkció esetében a redistribúció, azaz újraelosztás mind célként, mind eszközként megjelenik, célja a kiugró jövedelemkülönbségek csökkentése. Fontosabb részei:

➔ állami- önkormányzati **egészségügyi ellátó rendszer**. Pl.: egészségügyi alapellátás; járó-, és fekvőbeteg szakellátás; stb.

➔ állami- önkormányzati **szociális ellátórendszer**. Pl.: természetbeni juttatások; pénzbeli segélyezési lehetőségek; stb.

➔ állami **nyugdíjrendszer és egészségbiztosítási rendszer**. Pl.: közös kockázatvállaláson és a szolidaritás elvén alapuló kötelező társadalombiztosítás működtetése

➔ állami- önkormányzati **oktatási rendszer**. Pl.: óvodai ellátás; alapfokú és középfokú közoktatás; stb.

➔ állami **gyermek- és ifjúságvédelmi intézményrendszer**. Pl.: nevelési segély; gyámhatósági eszközök.

➔ **munkanélküliség kezelése**. Pl.: segélyezés

3. gazdaságpolitikai funkció: ezt a funkciót tekinthetjük a „legfiatalabbnak”. Lényege, hogy az állam képes a gazdaság egészének befolyásolására, hiszen ő a legnagyobb jövedelemtulajdonos. Célja a gazdasági növekedés támogatása, valamint a gazdasági visszaesések csökkentése. (BATHÓ et al. 2002)

1.3. Fiskális politika, fiskális rendszer

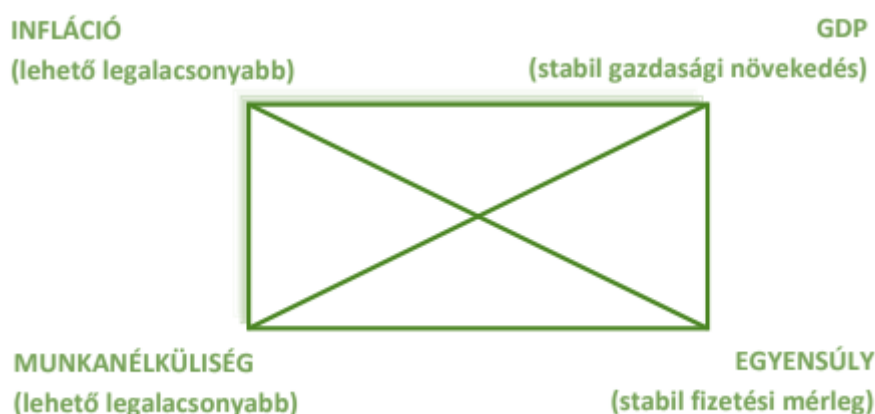
A fiskális politika az államháztartás bevételei és kiadásai, továbbá a deficitet szabályzó irányelvek összessége. Alapfeladata az állami bevételek és kiadások összehangolása.

„Célja:

- a hosszú távú gazdasági növekedés biztosítása
- a gazdasági ingadozások keretek közé szorítása
- a munkanélküliség alacsony szinten való tartása” (FELLEGI 2010)

Fő elemei a közkiadások, adóztatás és az államadósság kezelése.

A fenntartható gazdasági növekedés célfüggvényét az 1. ábra szemlélteti.

1. ábra: **A fenntartható gazdasági növekedés célfüggvénye**

Forrás: saját szerkesztés FELLEGI M. (2010): Pénzügyi ismeretek alapján

A fenntartható gazdasági növekedés célja, hogy az inflációt a lehető legalacsonyabb szinten tartsa úgy, hogy a fizetési mérleg egyensúlyban maradjon, továbbá hogy a munkanélküliséget a lehető legalacsonyabb szinten tartsa a stabil gazdasági növekedés mellett.

A fiskális rendszer főbb bevételeit a következők alkotják:

- adók, járulékok: ezeket összességében közjogi bevételeknek nevezzük

- használati díjak: az állami szolgáltatások igénybevétele esetén felmerülő fogyasztói hozzájárulás
- vagyonhasznosítási bevételek: vagyon hasznosításából származó bevételek (pl.: bérleti díjak)
- hitel

A kormányzat gazdasági funkciói három csoportba sorolhatók:

- Kormányzati tevékenység jellege alapján szabályozó (regulatív) és finanszírozási funkciót különböztetünk meg
- Funkcionális csoportosítás alapján: hagyományos (közhatalmi) feladatok, szociális (társadalompolitikai) feladatok, gazdasági feladatok
- Közigazgatási szempontból: allokációs funkció, redistribúciós funkció, stabilizációs funkció

1.4. Az önkormányzatokról általánosságban

„Magyarországon az 1990. évi önkormányzati törvény teremtette meg az önkormányzatok működésének jogi kereteit, melynek eredményeként a korábbi mintegy 1600 tanácsigazgatási egység helyébe közel 3200 önkormányzat lépett. Az önkormányzati alapjogok megnövekedett önállósághoz juttatták a helyi döntéshozókat azért, hogy a helyben felmerülő szükségleteket minél jobban kielégítsék.” (DEMETER et al. 2011)

2012. január 1-jén lépett hatályba Magyarország Alaptörvénye, ami meghatározza a helyi önkormányzatok alapjogait. A helyi önkormányzatokra a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. sarkalatos törvény vonatkozik.

Az önkormányzat, mint fogalom, azt jelenti, hogy a helyi közösség saját ügyeiben önálló döntési jogosultsággal rendelkezik, függetlenül működik. A helyi önkormányzatok esetében a kormány csak ellenőrzési jogkört gyakorolhat felettük.

Az önkormányzatokat két nagy csoportba sorolhatjuk: megyei önkormányzatok és települési önkormányzatok (község, város, főváros és kerületei).

1.4.1. *Az önkormányzatok feladatai*

Az önkormányzatok különböző lehetőségekkel és igényekkel rendelkeznek, ennek megfelelően különböző feladatuk és hatásköreik vannak. Ezek a különbözőségek az önként vállalt (fakultatív) és a törvény által kötelezően (obligatóriusan) előírt feladatok tekintetében megjelennek. A feladatok- és hatáskörök leosztását a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra: **Helyi önkormányzati feladatok- és hatáskörök leosztása**

Forrás: saját szerkesztés JÓZSA Z.(2014): A helyi önkormányzatok szervezete és működése alapján

A törvények keretei között az önkormányzat önállóan igazgatja a hatáskörébe tartozó helyi ügyeket. A kötelező feladatok ellátásáról való gondoskodás minden önkormányzat felelőssége függetlenül teherbírásától, nagyságától.

A kötelezően ellátandó feladatokat az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- A lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, pl.: közutak fenntartása, tömegközlekedés megszervezése, egészségügyi ellátás biztosítása
- Közhatalom gyakorlása, pl.: engedélyek megadása
- Ezek szervezeti, anyagi és személyi feltételeinek biztosítása (FOGARASI et al. 2002)

Az önkormányzatok szabadon vállalhatnak feladatokat, ám ezek nem veszélyeztethetik a kötelező feladatok ellátását. Ezek finanszírozása az önkormányzat bevételeiből, továbbá az erre a célra elkülönített forrásokból történik. Az, hogy a szabadon választható feladatok

közül milyen feladatokat lát el az önkormányzat, függ a lakosság méretétől, összetételétől, azok igényeitől valamint a település adottságaitól.

Ezen felül a település önkormányzata köteles gondoskodni:

- az egészséges ivóvízellátásról
- óvodai nevelésről
- közvilágításról
- a helyi közutak és köztemetők fenntartásáról
- egészségügyi és szociális alapellátásról

Köteles továbbá biztosítani a nemzeti és az etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.

1.4.2. A helyi önkormányzatok célja, gazdálkodása, költségvetése

„A helyi önkormányzat rendeltetése a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, a helyi közhatalom gyakorlása, a közszolgáltatások és a közhatalom gyakorlásához a szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtése.” (VIGVÁRI 2002)

A helyi önkormányzatok célja az anyagi biztosítás a közszolgáltatásokhoz, az önkormányzati szervezetek működéséhez, továbbá cél a helyi gazdaság fejlesztése és az önkormányzati vagyon rendeltetésszerű használata.

Az önkormányzati gazdálkodás részei:

- költségvetési gazdálkodás: bevételek beszedése, kiadások teljesítése
- humán és anyagi szolgáltatások szervezése
- vagyongazdálkodás
- helyi gazdaságfejlesztés

Az önkormányzatok költségvetését helyi jogszabály keretében önkormányzati rendeletben kell szabályozni. A költségvetés elkészítése egy többlépcsős folyamat, amiben először az önkormányzat gazdasági programját kell előkészíteni. Az elkészült költségvetési tervezetet a képviselő- testület fogadja el.

A költségvetési rendelet összeállítása során célszerű előbb a bevételi oldal megtervezésével kezdeni.

A helyi önkormányzat bevételeit két nagy csoportba sorolhatjuk:

- Központi költségvetési kapcsolatokból származó források, pl.: átengedett bevételek, normatív állami hozzájárulások, címzett és céltámogatások, központosított

támogatások, Egészségbiztosítási Alapból átvett pénzeszközök, egyéb támogatások, stb.

- Saját források, pl.: helyi adók, intézményi bevételek, átvett pénzeszközök, hitelek, stb. (LACÓ et al. 2010)

A kiadási oldalon az önkormányzat és az intézmények működési kiadásai, a tartalékok, valamint a fejlesztések és felújítások jelennek meg.

Az önkormányzat gazdálkodásáért felelős szerv a képviselő- testület, a szabályszerűség ellenőrzéséért pedig a polgármester felel.

2. SÁTA TELEPÜLÉSTÖRTÉNETE, ELHELYZKEDÉSE ÉS ÖNKORMÁNYZATÁNAK BEMUTATÁSA

A fejezetben Sáta község történelmi áttekintése olvasható a kezdetektől egészen napjainkig. Ezt követően Sáta Önkormányzati Hivatalát mutatom be röviden.

2.1. Történelmi áttekintés

„Sáta helynevről: a helységnek a kezdetektől fogva minden említésénél ugyanez a név fordul elő, más neve nem volt. Írásmódbeli eltérést felfedezhetünk a névemlítéskor, ezek a formák a Satha (1281, 1485, 1549), Sata (1301, 1378, 1485, 1796-1799), Satta (1773), Sata, Sáta (1780-1781), Sata (1785, valamint 1808-tól). Előfordult még a Satha, Saatha, Sáttha és Satta alakokban is.” (BARTA 2020)

Az első írásos feljegyzések, amelyek először említik a mai Sáta települést egészen 1281-ig vezethetőek vissza. Az írásos feljegyzés egy oklevél, amelynek tárgya birtokcsere az Ug nemzetiségbeli Miklós fia, Mikó ispán és Ákos nemzetiségbeli Ernye bán fia, István mester között. Ebben az iratban Satha néven hivatkoznak a földterületre, azonban pontos információk nem derülnek ki róla, mert csak egy másik terület behatárolása miatt kerül említésre.

1301-ben László király megbízásából határbejárás történt az Omány területen. Ennek a földrésznek a határába esik az akkor már Sata nevű terület. Ezt követően még számtalan határbejárásból származó iratban említik a település nevét, ám ezek csak érintőleges említések.

A Barius család Sáta első ismert birtokos nemes családja volt. Az 1378-ban történő csokvai-ományi határjárásból készült oklevélben már Sata-i Antal fia Barleus-ként említik a családot. Ezen határjárást követően a falu fejlődésnek indult, ugyanis a Bariusok engedélyt kaptak, hogy a hét második napján hetivásárt tartsanak Sátán.

Miután 1541-ben Szulejmán szultán és a török sereg elfoglalta Budát, Borsod vármegye is felszólítást kapott, hogy hódoljon be a budai basának, valamint fizessen neki adót. Később, miután Füleken megerősödött a török, az ottani bég adót szeretett volna behajtani a falu lakóitól, azonban ők ennek a kérésnek nem tettek eleget, hiszen az adót már a budai basának

megfizették. Emiatt a füleki bég sorra felégette és kirabolta őket, így 1552-ben több település, köztük Sata is elpusztult.

A török pusztításai után a mai Sata területe újra benépesedett. 1780-as katonai leírásokban újra említésre kerül a település neve. Ebben az időben a falu 3300 hold területből állt, legjelentősebb földtulajdonosok között említhető gróf Desseffy András, Kubinyi Gáspár, Kubinyi János, Kubinyi Borbála valamint id.gróf Desseffy András.

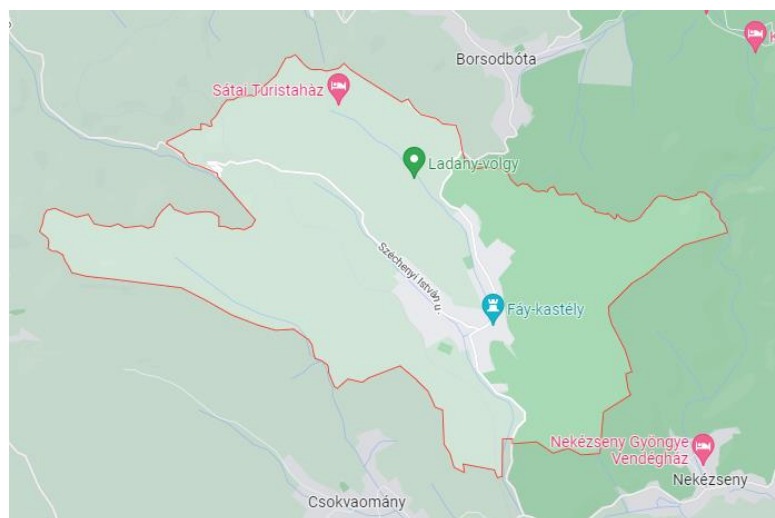
1848-ban a faluhoz harminckét és egynegyed telek tartozott, valamint harminckét család élt itt.

Később, az 1880-as években Sata határában, a Ladány völgyben fellendült a kőszén termelés, aminek köszönhetően a település lakosainak nagy része a közelben munkához jutott.

A községben a 2000-es évek elején működött általános iskola, napközi otthonos óvoda, öregotthon, könyvtár, orvosi rendelő, művelődési ház, több kisbolt, zöldség- gyümölcs vegyesbolt, posta, valamint Sajóvölgye Takarékszövetkezet Betétgyűjtő Pénztár.

2.2. A település földrajzi elhelyezkedése és adottságai

Sata Község az Észak- Magyarországi régióban, azon belül Borsod- Abaúj- Zemplén megyében Miskolctól 53 km-re helyezkedik el.

Sata község elhelyezkedése

Forrás: internet, Google Maps

Alapterülete 16,51 km², tengerszint feletti magassága 286 méter. Szomszédos települései Borsodbóta, Lénárdaróc, Csokvaomány, Nekézseny és Ózd.

A település közelében az 1990-es évek végéig jelentős feketekőszén bányászat zajlott. Ezen felül a település domborzati adottságának köszönhetően kimagasló volt a mezőgazdaság- és szőlőtermesztés.

2009-ig a 87-es számú Eger- Putnok- vasútvonal egyik megállóhelye is megtalálható volt a település határában, ezt követően ezen a szakaszon megszűnt a személyforgalom.

2.3. Sáta Község napjainkban

Sáta község teljes népessége napainkban 1133 fő. Infrastrukturális és turisztikai szempontból a település hátrányos helyzetűnek számít, a munkanélküliség aránya nagy, valamint a lakosság nagy részének ingáznia kell a munkahelyes és otthona között.

Mindezek ellenére a községben található négy vegyesbolt, posta, gyógyszertár, zöldség-gyümölcs-kereskedés, valamint több egyéni vállalkozásnak nyújt székhelyet a szépségipartól az építőiparon át a számítástechnikai vállalkozásig.

Az önkormányzat intézményei közé sorolható az orvosi rendelő, polgármesteri hivatal, napköziotthonos óvoda, sáti községi könyvtár, sáti nyugdíjasklub, művelődési ház és a szociális konyha.

A település az elmúlt években számos hazai forrású és Európai Unió pályázatott nyújtott be, aminek nagy része pozitív elbírálást kapott. Ennek köszönhetően jelentős a község fejlődése mai napig tart, az előrehaladás mértéke évről évre látványosabb. Az elnyert pályázatok a következők:

EU pályázatok:

- Sáta község vízelvezető hálózatának fejlesztése – TOP-2.1.3- 16-BO1-2019-00057
Szerződött támogatás összege: 217.628.699 Ft
- Bölcsőde létrehozása és az óvodai szolgáltatás fejlesztése Sáta községben – TOP-1.4.1-16-BO1-2017-00001
A szerződött támogatás összege: 216.395.157 Ft
- Sáta önkormányzati épületeinek energetikai korszerűsítése – TOP-3.2.1-16-BO1-2018-00108
Szerződött támogatás összege: 157 300 000 Ft

- Sáta Község Önkormányzata TOP egészségügyi projekt – TOP-4.1.1-15-BO1-2016-00015

Szerződött támogatás összege: 59 511 021 Ft

- Sáta község szociális konyha kialakítása a régi iskola épületében – TOP-4.2.1-15-BO1-2016-00006

Szerződött támogatás összege: 110 484 559 Ft

További pályázatok:

- Magyar Falu Program 2020 – Elhagyott ingatlanok közcélra történő megvásárlása-pályázat

A vissza nem térítendő támogatás összege: 4.940.480 Ft

- Magyar Falu Program MFP-FOL/2019: Orvosi szolgálati lakás

A vissza nem térítendő támogatás összege: 233 644 823 Ft

- Magyar Falu Program MFP-UHK/2021: Út, híd, kerékpárforgalmi létesítmény építése/felújítása

A vissza nem térítendő támogatás összege: 34.711.653 Ft

Sáta község szociális konyhája

Forrás: saját kép

Sáta község orvosi rendelője

Forrás: saját kép

Az önkormányzat a településen élő felsőoktatási intézményben tanuló hallgatók részére minden évben Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat hirdet, ezzel ösztönözve a fiatalokat a továbbtanulásra.

A község legnevezetesebb látnivalója a Fáy- kastély, melyet bár magánszemélyek építtettek „1952-ben államosították, ekkortól 1991-ig a magyar állam tulajdonában a B.A.Z. Megyei Tanács Gyermeekotthonaként működött. A politikai változások következtében “jogutódlás”

jogcím alatt 1991-ben a B.A.Z. Megyei Önkormányzat tulajdonába megy át az épület, amelyet alig tartottak karban, és amelyen szinte semmilyen változtatást nem végeztek az államosítás óta.” (BARTA 2020)

Ezt követően a létesítmény többször magánkézbe került, jelenlegi tulajdonosa Kalócz Antal folyamatosan felújításokat végez. Tervei között szerepel, hogy az egykori gyermekotthon vendéglátó egységként és kiállítások helyszínéként újra minél több emberhez eljusson, ezzel is fellendítve a település turizmusát.

Fáy-kastély
Forrás: saját kép

2.4. Sáta Község Önkormányzatának bemutatása

Az önkormányzatok a helyi közügyek intézésére kötelezettek, amelyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását, továbbá lakosság és a helyi önkormányzatok közötti együttműködés személyi, szervezeti és anyagi feltételeinek megteremtését jelenti.

2.5. A sáta i önkormányzat szervezete

A fejezet bemutatja Sáta Község önkormányzatának szervezeti felépítését és összetételét.

2.5.1. *Képviselő- testület*

A képviselő- testület az önkormányzat legfontosabb szerve, szerepe kiemelkedő. A választópolgárok 5 évre választják a települési képviselőket és a polgármestert, ez a testület látja el az önkormányzati feladatokat. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény határozza meg a község lakosságának megfelelően a képviselő- testület létszámát, amely Sáta község esetében 6 fő.

A testület az általuk indokolt esetekben, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente minimum hat ülést tart, amit a polgármester hív össze és

vezet. Az ülések általában nyilvánosak, zárt ülést csak a törvényben meghatározott esetekben szükséges elrendelni pl.: fegyelmi büntetés kiszabása. A képviselő-testület határozatképességéhez a tagok 50% +1 fő jelenléte szükséges. Döntéseket, amelyek születhetnek határozat vagy rendelet formájában, nyílt szavazással hoznak, kivételes esetekben lehetséges titkos szavazás elrendelésére.

A képviselő testület szervei:

- polgármester
- jegyző
- közös önkormányzati hivatal

2.5.2. Polgármester

A választópolgárok 5 évre választják meg a község polgármesterét. Ezt a tisztséget társadalmi megbízatásban látja el, köteles képviselni az önkormányzatot. A polgármester hívja össze, vezeti és képviseli a képviselő-testületet, melynek tagja és elnöki tisztségét is betölti.

„A jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában. Dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére. A jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására. A hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét. Gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében. Gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.” (2011. ÉVI CLXXXIX. TÖRVÉNY- MAGYARORSZÁG HELYI ÖNKORMÁNYZATAIRÓL 2011)

Munkájának segítésére és helyettesítésére a képviselők közül választanak egy alpolgármestert.

2.5.3. Jegyző

A jegyző feladat, hogy vezeti az önkormányzati hivalt, dönt a jogszabály által hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyekben, gyakorolja a munkáltatói jogot a Közös Önkormányzati

Hivatal köztisztviselői, munkavállalói és az aljegyző tekintetében. Ezen felül gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok megfelelő ellátásáról, tanácskozási joggal részt vesz képviselő- testület ülésein, vizsgálja és ellenőrzi, hogy döntésük és működésük ne legyen szabálysértő. Dönt a hatáskörébe tartozó, valamint a polgármester által átadott hatósági ügyekben, döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket.

2.5.4. *Közös Önkormányzati Hivatal*

A Közös Önkormányzati hivatal önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, melynek vezetője a jegyző. Illetékessége Borsodbóta, Sáta és Uppony községekre terjed ki. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvényének és egyéb jogszabályainak meghatározottan látja el feladatait, továbbá az önkormányzat bevételeivel és kiadásaival kapcsolatos döntésekről gondoskodik.

2.6. A sáta önkormányzat kötelező feladatai

A helyi önkormányzatoknak a különböző kötelezően elvégzendő feladataikon túl az önként vállalt feladatok megfelelő teljesítése is hatáskörük alá tartozik.

Sáta önkormányzatának kötelezően vállalt feladatai a következők:

- **Gyermekvédelem**, amely során a község kiemelt feladatának tekinti a jövő generáció egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését, folyamatos együttműködés van a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, valamint rendszeresen megrendezésre kerülnek különböző fejlesztő jellegű foglalkozások minden korosztálynak megfelelően (pl.: kézműves foglalkozások, csoportos könyvtárlátogatás, versíró és versmondó versenyek, művészeti foglalkozások).
- **Szociális ellátás**, melynek keretein belül az önkormányzat a már meglévő szociális intézmények további fenntartását biztosítja. Bár a település nem rendelkezik minden szükséges szociális intézménnyel (általános iskola hiánya), a legközelebbi település általános iskolájába iskolabusz biztosított. A településen működik jelenleg napköziotthonos óvoda, pályázati forrásból épül az új napköziotthonos óvoda- és bölcsőde épülete, a nyugdíjasok részére nyugdíjas klub működik, továbbá az új szociális konyha biztosítja az óvodások valamint az időskorúak részére az étkezést. Az intézményeken kívül fontos továbbá megemlíteni a szociális rászorultságtól

függő pénzbeli ellátások kötelezettségét (pl.: ápolási díj, rendkívüli segély, családi támogatás), továbbá a személyes gondoskodás keretébe tartozó kötelezettségeket (pl.: házi segítségnyújtás, családsegítés).

- **Hulladékgazdálkodás**, ami ellátja a község szelektív hulladékgyűjtés elszállítását a helyi rendelet Európai Unió és központi jogszabályoknak megfelelően.
- **Egészségügyi alapellátás**, melynek keretében a község pályázati forrásnak köszönhetően új orvosi rendelővel és korszerű berendezéssel gazdagodott, orvosi valamint védőnői ellátás minden hétköznapi biztosított.
- **Egészséges ivóvíz ellátás**
- **Közüvilágítás, helyi közutak és köztemető ellátása**: az elmúlt években a Magyar Falu program keretein belül több mellékút teljes felújításon esett át. A köztemető többek között új, térkövezett parkolóval, a vadak elleni védelem érdekében kerítéssel, nyilvános mosdóval, lélekharanggal gazdagodott az elmúlt időszakban, valamint évszaktól függetlenül folyamatos a karbantartás a köztemető és a hozzá tartozó Mária Kápolna teljes területén.
- **Nemzeti és etnikai kisebbségi jogok érvényesítésének** keretein belül a településen nemzetiségi önkormányzat is működik.
- **A helyi közszolgáltatások körében feladata még**: a településfejlesztés, településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, valamint a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól való gondoskodás.

A településen élő emberek igényeik és életkörülményeik javítása érdekében az önkormányzatnak olyan feladatokat is el kell, hogy lásson, amire az állami normatíva leosztása nem-, vagy csak minimális szintű pénzügyi keretet biztosít. Ezeket a feladatokat a rendelkezésre álló pénzügyi források segítségével, pályázati pénzek felhasználásával tudják biztosítani. Ilyen feladat például a művelődési tevékenység. Ezen tevékenység keretein belül a lakosság kulturális, szórakozási és hagyományőrző igények kielégítése a cél. A községben működik könyvtár, hagyományőrző énekkar, minden évben megrendezésre kerül a Bükk-Hegyhát Kulturális Fesztivál és Kirakodóvásár, valamint gyakran kerül megrendezésre irodalmi jellegű vetélkedő, esetenként múzeumlátogatásokra is lehetőség adódik.

Az önkormányzat a fent említett feladatokon túl nagy hangsúlyt fektet a hivatali közszolgálati munkák minőségbeli javítására, a lakosság ügyeinek gyors és eredményes ügyintézésére, valamint a testületi döntéseket előkészítő munkák és a döntések végrehajtásának minél hatékonyabb és színvonalasabb teljesítésére.

3. SÁTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ELEMZÉSE

A fejezetben a település gazdasági és pénzügyi elemzését végzem el vizsgálva a község előnyeit és hátrányait, illetve különböző mutatószámok segítségével összehasonlítom az elmúlt öt év (2017-2021) mérlegét.

Az elemzés célja, hogy felfedje és számszerűen értékelje az olyan stádiumokat, amik befolyásolni tudják az önkormányzati gazdálkodást és a vezetés döntéseinek megalapozását. Az elemzés fontos módszere az önkormányzati gazdálkodás értékelésének,

Sáta gazdasági- és infrastrukturális szempontból a hátrányos helyzetű települések közé sorolható, melynek oka, hogy az önkormányzat tartósan működési forráshiányos. Ezeket a forráshiányokat különböző kiegészítő állami forrásokból igyekeznek pótolni, például átmeneti hitelek felvétele, különböző állami és Európai Unió pályázatok.

A település önkormányzatának forráshiánya több okból tevődik össze, például, hogy a normatív állami finanszírozás nem fedezi feladatellátást, valamint, hogy az önkormányzat helyi bevételei nem elegendők a hiányzó működési költségek fedezésére.

Annak érdekében, hogy a forráshiány csökkenjen, különböző célkitűzések megfogalmazására volt szükség, például:

- Az önkormányzat csak olyan kötelezettséget vállal, amelyek reálisan megvalósíthatók, azaz a költségvetési fedezete az önkormányzat költségvetéséből, átvett pénzeszközből, pályázati forrásokból vagy törvényesen felvehető hitelösszezből megvalósítható.
- Pályázati lehetőségeket vesz igénybe (Európai Unió pályázatok, államilag támogatott pályázatok), valamint kialakítja a pályázatírás érdekeltégi rendszerét.
- A hátrálékok, kintlevőségek beszedésére hatékony intézkedéseket kezdeményez.
- Pályakezdő munkanélkülieket alkalmaz annak érdekében, hogy költségeit kímélje.
- Az önkormányzat gazdálkodását a vonatkozó jogszabályi előírásokon túl a község rövid és hosszútávú céljainak megfelelően alakítja.

3.1. Sáta község SWOT- elemzése

A SWOT- elemzés a stratégiaalkotás folyamatának egyik lépése. Az analízissel felmérhetjük egy piac, üzlet, iparág stb., piaci életképességét, illetve megismerhetjük, hogy stratégiai szempontból mely feladatok a legfontosabbak. A SWOT egy angol mozaikszó, mely a strengths (erősségek), weaknesses (gyengeségek), opportunities (lehetőségek) és threats (veszélyek) szavak kezdőbetűiből áll össze. A községhez tartozó SWOT elemzést a 3. ábra szemlélteti.

<u>Erősségek:</u> • Ózd város közelsége • Helyi kultúra és gasztronómia • Összetartó közösség • Folyamatos fejlesztések és fejlődések (pl.: új intézmények építése)	<u>Gyengeségek:</u> • Munkahelyhiány • Magas halandósági ráta • Roma kisebbség halmozott hátrányai • Szolgáltatások alacsony szintje • Gyenge pénzügyi helyzet
<u>Lehetőségek:</u> • Falusi turizmus erősödése a közelben lévő turisztikai pontok segítségével (pl.: Szilvásvárak közelsége) • Állami és Európai Unió pályázati források igénybevétele • Földrajzi adottságok kihasználása mind mezőgazdasági, mint turisztikai szempontból	<u>Veszélyek:</u> • Elmaradott térség, ebből kifolyólag a nagybefektetők nem telepsznek le itt • Fiatalok elvándorlása

3. ábra: Sáta község SWOT elemzése

Forrás: saját szerkesztés

A szervezet külső és belső környezetének vizsgálata során ezen négy szempont alapján világos képet kaphatunk arról, hogy a vizsgált terület miben emelkedik ki, esetlegesen milyen lemaradásokkal kell megküzdenie a fejlődés eléréséhez.

3.2. A község mérlegének elemzése

A fejezetben a 2017-től 2021-ig terjedő évek önkormányzati mérlegének vizsgálatát végzem el. A mérleg két főcsoportból áll össze: eszközök és források. A két főcsoport egy-egy külön fejezetben kerül elemzésre.

3.2.1. A mérleg eszköz oldalának vizsgálata

A mérleg eszköz oldalát két nagy csoport alkotja: befektette eszközök és forgóeszközök.

A *befektetett eszközök* azok az eszközök, amelyek legalább egy évet meghaladóan szolgálják a vállalat tevékenységét.

Ezzel ellentétben a *forgóeszközök* nem szolgálják hosszútávon a vállalat tevékenységét.

Sáta település mérlegének eszköz oldala 2017 és 2021 között az 1. táblázat szerint alakult.

1. táblázat: **Az eszközök értékének alakulása 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Befektetett eszközök	253 887 831 Ft	264 151 281 Ft	347 179 945 Ft	416 637 692 Ft	881 949 042 Ft
Forgóeszközök	178 250 528 Ft	402 795 539 Ft	636 007 176 Ft	667 168 942 Ft	254 895 080 Ft
Eszközök összesen	432 138 359 Ft	666 946 820 Ft	983 187 121 Ft	1 083 806 634 Ft	1 136 844 122 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Ahhoz, hogy a mérlegfőcsoport belső arányát meg tudjam határozni, a következő képleteket használtam fel:

$$\text{Befektetett eszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

$$\text{Forgóeszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

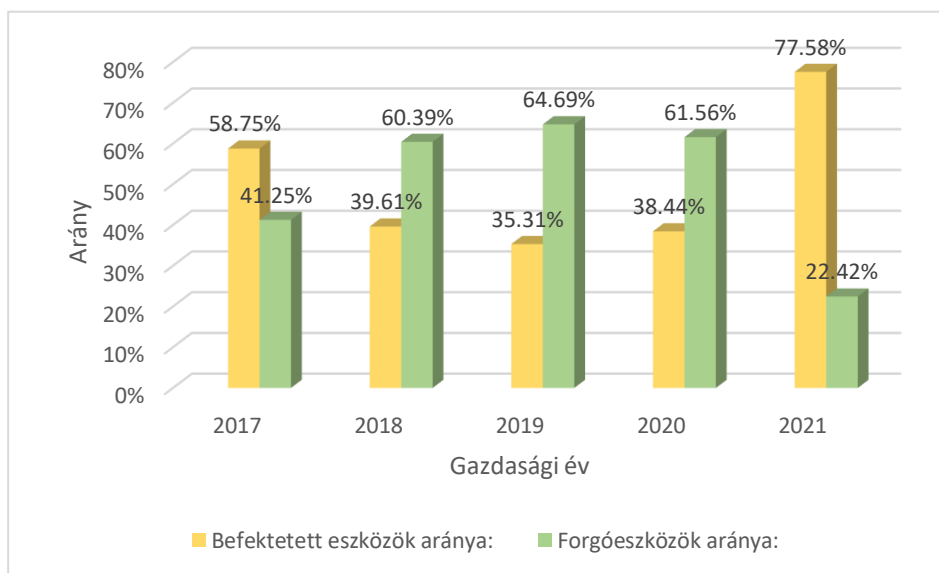
A számításokból kapott eredmények alapján kiderül, hogy a befektetett eszközök és forgóeszközök aránya évről évre igencsak nagy eltérést mutat.

Bár a bázisévhez (2017.) hasonlítva a 2021-es év befektetett eszközeinek értéke mintegy 628.061.661 Ft növekedés mutat, a 2018-, 2019-, és 2020-as évek befektetett eszközök arányának bázisévhez való viszonyításából látszik, hogy 2018-ban 19,14%-os, 2019-ben 23,44%-os, míg 2020-ban 20,31%-os csökkenés történt. Ennek oka, hogy bár értékeiben

évről évre növekedett a mérleg befektetett eszközének értéke, arányaiban nézve ezekben az években a forgóeszköz oldal volt a számottevő, ott ment végbe nagyobb változás.

Az arányszámok ingadozása a forgóeszközöknél is megfigyelhető. A 2018-as és 2019-es évben a forgóeszközök aránya nőtt, majd az ezt követő két évben folyamatos csökkenés látható. A bázisévhez viszonyítva 2019-ben volt a forgóeszközök aránya a legmagasabb, ekkor egy 23,44%-os növekedés látható, aminek következtében az adott évben 64,69% volt az arányszám. Ehhez viszonyítva 2021-ben drasztikus, mintegy 381.112.096 Ft-os csökkenés következett be. Ennek oka, hogy mind a pénzeszközök, mind a követelések értéke csökkent az előző évekhez képest, ezzel szemben pedig a befektetett eszközök terén történt ezévből jelentős növekedés, így a forgóeszköz aránya 2021-ben volt a legkisebb.

A vizsgált évek eszköz arányát a 4. ábra mutatja be.

4. ábra: **Eszközök aránya 2017 és 2021 között**

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Az eszköz oldal összességében való vizsgálatából kiderül, hogy folyamatos növekedés történt. A bázisévhez képest 2021-ben 704.705.763 Ft-al nőtt az eszközök értéke.

Befektetett eszközök

A mérlegben a befektetett eszközök főcsoport további alcsoportokra bonthatók, melyek a következők:

- Immateriális javak
- Tárgyi eszközök
- Befektetett pénzügyi eszközök

A 2. táblázatban azon alcsoportok adatai láthatóak, amelyek a település 2017 és 2021 évi mérlegében tételesen megjelentek. A település mérlegének befektetett eszköz értékei a vizsgált években a 2. táblázat szerintiek voltak.

2. táblázat: **Befektetett eszközök komponensei 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Tárgyi eszközök	253 759 331 Ft	264 022 781 Ft	347 051 445 Ft	416 509 192 Ft	881 820 542 Ft
Befektetett pénzügyi eszközök	128 500 Ft	128 500 Ft	128 500 Ft	128 500 Ft	128 500 Ft
Befektetett eszközök	253 887 831 Ft	264 151 281 Ft	347 179 945 Ft	416 637 692 Ft	881 949 042 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 2. táblázat adataiból jól látható, hogy Sáta község önkormányzatának befektetett eszközét leginkább a tárgyi eszközök alkotják. A vizsgált években a befektetett pénzügyi eszközök értéke minden évben 128.500 Ft volt, amely tartós részesedésként jelenik meg a mérlegben, a tárgyi eszközök értéke pedig évről évre folyamatos növekedést mutatott, így a 2017-es 253.759.331 Ft-hoz képest 2021-ben 881.820.542 Ft volt a tárgyi eszközök értéke. Ennek oka a különböző pályázatok és beruházások (pl.: orvosi szolgálati lakás, energetikai felújítások) bekövetkezte.

Forgóeszközök

A mérlegfőcsoportok közül a forgóeszközök is további alcsoportokra bonthatók, melynek részei a következők:

- Készletek
- Követelések
- Értékpapírok
- Pénzeszközök
- Egyéb sajátos elszámolások

A 3. táblázat a forgóeszközök alcsoportjainak azon tételeit mutatja be, amelyek a vizsgált években tételesen is megjelentek a község mérlegében.

3. táblázat: **Forgóeszközök komponensei 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Készletek	125 393 Ft	712 152 Ft	33 574 Ft	609 681 Ft	484 037 Ft
Követelések	10 316 157 Ft	16 041 494 Ft	72 529 351 Ft	39 309 875 Ft	13 089 504 Ft
Pénzeszközök	164 666 423 Ft	386 010 303 Ft	554 172 572 Ft	621 435 472 Ft	254 667 538 Ft
Egyéb sajátos elszámolások	3 142 555 Ft	31 590 Ft	9 271 679 Ft	5 813 914 Ft	- 13 345 999 Ft
Forgóeszközök összesen	178 250 528 Ft	402 795 539 Ft	636 007 176 Ft	667 168 942 Ft	254 895 080 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 3. táblázat adataiból jól látható, hogy egyik alcsoport esetében sem beszélhetünk sem folyamatos növekedésről, sem folyamatos csökkenésről. A készletek esetében a növekedés és csökkenés folyamatos váltakozása látható, legalacsonyabb értéke 2019-ban 33.574 Ft volt, legmagasabb értéke pedig 2018-ban 712.152 Ft. Ezen összegeket minden esetben a vásárolt készletek értéke jelentette. A követelések és pénzeszközök esetében 2017 és 2020 között folyamatos növekedés figyelhető meg, majd 2021-ben mindkét alcsoport esetében csökkenés következett be, majd ugyan ez a tendencia figyelhető meg a forgóeszközök összesített értékében is. Ennek oka, hogy a 2021-es évre a pályázati források értéke jelentősen csökkent.

3.2.2. A mérleg forrás oldalának vizsgálata

A mérleg forrás oldala megmutatja, hogy az önkormányzat mekkora arányban képes saját forrásaiból valamint kölcsöneiből fedezni az eszközök működtetését. A mérleg eszköz és forrás oldal értékének adott időpontban megegyezőnek kell lennie. A forrás oldal a következő csoportokra bontható:

- Saját tőke
- Tartalékok
- Kötelezettségek

Sáta település mérlegének forrás oldal értékeit a 4. táblázat szemlélteti:

4. táblázat: **Források értékének alakulása 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Saját tőke	254 360 029 Ft	252 674 034 Ft	409 906 876 Ft	647 158 940 Ft	879 558 465 Ft
Kötelezettségek	7 134 964 Ft	9 739 372 Ft	15 514 918 Ft	5 301 180 Ft	5 236 298 Ft
Tartalékok	170 643 366 Ft	404 533 414 Ft	557 765 327 Ft	431 346 514 Ft	252 049 359 Ft
Források összesen	432 138 359 Ft	666 946 820 Ft	983 187 121 Ft	1 083 806 634 Ft	1 136 844 122 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámoló alapján

A mérlegfőcsoport belső arányainak vizsgálatához a következő képleteket használtam:

$$\text{Saját tőke aránya (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}} * 100$$

$$\text{Kötelezettségek aránya (\%)} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}} * 100$$

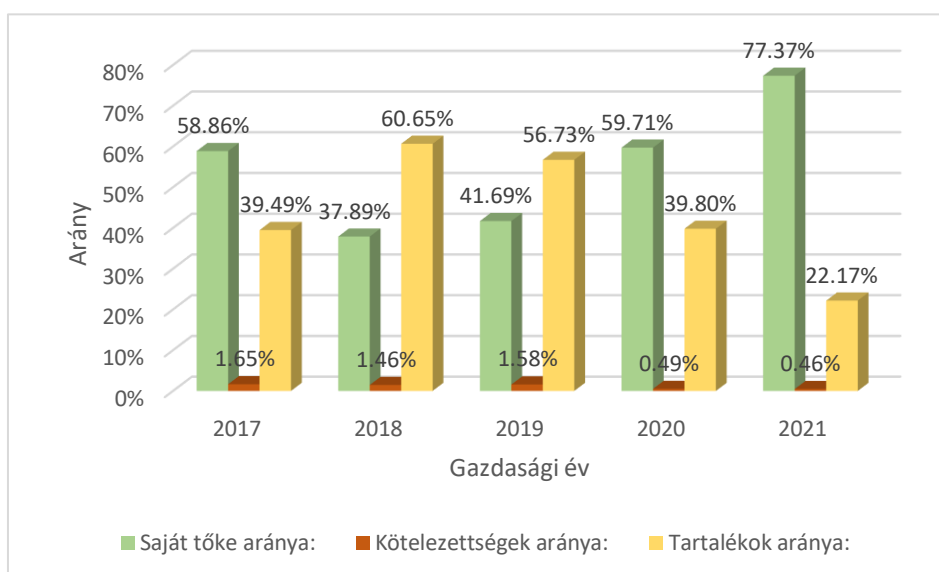
$$\text{Tartalékok aránya (\%)} = \frac{\text{Tartalékok}}{\text{Források összesen}} * 100$$

A saját tőke értékeit tekintve a 2017-es bázisévhez képest 2018-ban minimális csökkenés figyelhető meg, ennek értéke 1.685.995 Ft, ezt követően azonban folyamatos növekedés következett be, így 2021-re 625.198.436 Ft-tal gyarapodott az alcsoport 2017-hez képest. Ennek ellenére a saját tőke aránya 2018-ban és 2019-ben csökkent, majd a következő két évben újra gyarapodásnak indult. Ennek oka, felhalmozott eredmények változása.

A kötelezettségek aránya a forrás összetételének legkisebb részét teszi ki, a vizsgált években az arányszám változása folyamatos, de nem számottevő, értékei 0,46% és 1,65% között helyezkednek el. Ez a változás betudható a beruházások mértékének változásának, ugyanis a változás a költségvetési évben esedékes kötelezettségek beruházásokra soron figyelhető meg.

A tartalékok aránya 2017 és 2018 között 21,16%-os növekedést mutat, majd az ezt követő három évben folyamatosan fogyatkozik, míg végül 2021-ben a forrás oldal mindössze 22,17%-át teszi ki.

A vizsgált évek forrás arányát az 5. ábra prezentálja

5. ábra: **Források aránya 2017 és 2021 között**

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Összességében nézve a forrás oldalon pozitív következtetéseket vonhatunk le, hiszen a kötelezettségek aránya csökkent, és bár a bázisévhez képest 2021-re a tartalék aránya is csökkent, mindeközben a saját tőke aránya nőtt. Elmondható továbbá, hogy az önkormányzatnak évről évre nagyobb értékű forrás állt rendelkezésére.

Kötelezettségek

A kötelezettségek három további alcsoportra bonthatók, melynek részei a következők:

- Rövid lejáratú kötelezettségek
- Hosszú lejáratú kötelezettségek
- Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások

A vizsgált évek a kötelezettségeinek értékét az 5. táblázat prezentálja:

5. táblázat: **Kötelezettségek komponensei 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Rövid lejáratú kötelezettségek	4 121 068 Ft	6 653 053 Ft	11 504 146 Ft	1 316 541 Ft	673 570 Ft
Hosszú lejáratú kötelezettségek	2 764 759 Ft	2 806 026 Ft	3 458 325 Ft	3 605 009 Ft	4 043 608 Ft
Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	249 137 Ft	280 293 Ft	552 447 Ft	379 630 Ft	519 120 Ft
Kötelezettségek összesen	7 134 964 Ft	9 739 372 Ft	15 514 918 Ft	5 301 180 Ft	5 236 298 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Az 5. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek mértéke 2017 és 2019 között nőtt, majd a 2020 és 2021-es években folyamatosan csökkent. Ezzel szemben a hosszú lejáratú kötelezettségek mértéke folyamatosan gyarapodott, a 2017-es bázisához képest 2021-re 46,25%-os növekedés következett be, ennek oka a pályázati források és hozzájuk tartozó kötelezettségek átfutási ideje. A kötelezettség jellegű sajátos elszámolások esetében is megfigyelhető a növekedés mértéke, bár abban az esetben nem folyamatosan következett be.

3.3. Sáta község önkormányzatának pénzügyi helyzete

A fejezetben a település pénzügyi helyzetét vizsgálom likviditási és tőkeáttételi szempontból a 2017-től 2021-ig terjedő időszakban.

3.3.1. *Likviditási vizsgálat*

A likviditás az önkormányzat azon képességét jelenti, hogy adott határidőn belül minden időpontban fizetési kötelezettségeinek eleget tud tenni, ezáltal folyamatos fizetőképességet jelent. Ilyen esetekben a pénzügyi eszközöket vetik össze az adott időpontban esedékes kötelezettségekkel. A dolgozatomban használt likviditási mutatók a következők:

- Likviditási ráta

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Ha a likviditási ráta értéke kisebb, mint 1, akkor fennáll a fizetőképтелenség veszélye. Értéke annál jobb, minél több forgóeszköz áll rendelkezésre a kötelezettség teljesítéséhez. Ennek ellenére az sem túl kedvező, hogy ráta értéke túl magas. Ebben az esetben érdemes elgondolkodni azon, hogy milyen módon lehetne jobban befektetni azt a pénzösszeget, ami jelenleg a forgóeszközökben áll.

- Likviditási gyorsráta

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A likviditási gyorsráta a likviditási ráta egyik változata. Ebben a számlálóban a forgóeszközök készlet nélküli értéke kerül a számlálóba, míg a nevezőt továbbra is a rövid lejáratú kötelezettségek alkotják. Értéke megfelelő, ha 1, vagy annál nagyobb.

- Azonnali likviditási mutató

$$\text{Azonnali likviditási mutató} = \frac{\text{Pénzeszközök} + \text{Értékpapírok}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A mutatószám a pénzeszközök plusz értékpapírok rövid lejáratú kötelezettségekhez való arányát mutatja meg. Értéke annál optimálisabb, minél nagyobb számot vesz fel.

A 2017-től 2021-ig tartó időszakban a község likviditási mutatói a 6. táblázatban láthatóan alakult.

6. táblázat: **Likviditási mutatók alakulása 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Likviditási ráta	43,25	60,54	55,28	506,75	378,42
Likviditási gyorsráta	43,22	60,44	55,28	506,3	377,71
Azonnali likviditási mutató	39,96	58,02	83,3	420,93	378,09

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A fenti táblázat adataiból a likviditási ráta adataiból egyértelműen látszik, hogy a község önkormányzata nem került fizetőkép telenség közelébe, azonban a 2020-as és 2021-es évben a ráta eredménye viszonylag nagy. Ennek oka, hogy a forgóeszközök aránya a rövid lejáratú kötelezettségekhez képest magas.

A vizsgált években a likviditási gyorsráta folyamatosan növekedett, ami mindenképp pozitív irányú változást jelent. A 2017-es bázisévhez képest 2021-re közel kilencszeres növekedés következett be, ami annak köszönhető, hogy a forgóeszközök készletek nélküli értéke is folyamatosan nőtt.

Látható, hogy a 2017-től 2020-ig az azonnali likviditási mutató értéke folyamatos növekedést mutat, majd 2021-ben a 2020-as évhez képest egy 10,17%-os csökkenés következett be, melynek oka a rövid lejáratú kötelezettségek csökkenése volt. Ennek ellenére a mutatószám értéke jónak mondható.

3.3.2. *Tőkeáttételi vizsgálat*

A tőkeáttétel vizsgálat a hosszú távú fizetőképesség vizsgálatát jelenti. Ahhoz, hogy ezt a vizsgálatot megfelelőképp el tudjam készíteni, különböző mutatószámokat kellett alkalmaznom, melyek a következők:

- Tőke ellátottsági mutató

$$\text{Tőke ellátottsági mutató (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes forrás}} * 100$$

Ezt a mutatót másnéven tőkeerősségnek nevezzük, ami megmutatja a saját forrás arányát az összes forráson belül. Értéke minél nagyobb, annál kedvezőbb, hiszen annál kevésbé függ az önkormányzat a hitelnyújtóktól.

- Tőkeáttételi mutató

$$\text{Tőkeáttételi mutató (\%)} = \frac{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

Ez a mutató a tőkefelkészültséget jelzi az idegen tőke és saját tőke arány mutatóval. A mutatószám értéke minél nagyobb, annál nagyobb összegben történik hosszú lejáratú kötelezettség felhasználás, ami az önkormányzat pénzügyi gyengeségére utal. Fontos megemlíteni, hogy Sánta község esetében a hosszú lejáratú kötelezettségek nem a hitelnyújtókon keresztül, hanem államháztartáson belüli megelőlegzésből képződik.

- Eladósodottság foka

$$\text{Eladósodottság foka (\%)} = \frac{\text{Összes kötelezettség}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

A mutatószám megmutatja, hogy az eszközállomány milyen mértékben van megterhelve kötelezettségvállalással.

A tőkeáttételi vizsgálat mutatóinak alakulása a 7. táblázat szerinti.

7. táblázat: A tőkeáttételi vizsgálat mutatóinak alakulása 2017 és 2021 között

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Tőke ellátottsági mutató	58,86%	37,89%	41,69%	59,71%	73,37%
Tőkeáttételi mutató	1,09%	1,11%	0,84%	0,55%	0,46%
Eladósodottság foka	1,65%	1,46%	1,58%	0,49%	0,46%

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 2017-es bázisévhez képest 2021-re 14,51%-al nőtt a tőkeellátottsági mutató, ami a település gazdasági fejlődésére utal. Ennek ellenére 2017-hez képest 2018-ban egy kisebb mértékű, 20,97%-os arányszám csökkenés következett, hiszen a saját tőke értéke itt volt a legalacsonyabb. Ezt követően azonban a növekedés folyamatos volt.

A kiszámolt értékek alapján elmondható, hogy a település hosszú lejáratú kötelezettségei saját tőkéhez viszonyított aránya nem magas. A legmagasabb érték 2018-ban 1,11% volt, ami 2.806.026 Ft hosszú lejáratú kötelezettségnek felel meg. Ehhez viszonyítva 2021-ben 4.043.608 Ft-nak megfelelő összeg volt az államháztartáson belüli megelőlegzések értéke, ám ez a saját tőke növekedése miatt ez 0,46%-os tőkeáttételi mutatónak felel meg.

A kiszámolt értékekből látszik, hogy az önkormányzat eladósodottsági foka az összes vizsgált évben alacsony. A legmagasabb érték 2017-ben 1,65%, ehhez képest 2021-re az eladósodottság foka 1,19%-al csökkent, ami azt jelenti, hogy az eszközök 1,19%-al kevésbé voltak megterhelve kötelezettséggel 2017-hez képest, ekkor 0,46% volt a mutató értéke. A 2018-, 2019-, 2020-as évben a fent említett két mutatószám közötti értéket kaptam, ami arra utal, hogy összeségében nézve az önkormányzat pénzügyi helyzete javulást mutat.

3.4. Sáta község önkormányzat bevételeinek és kiadásainak elemzése

A fejezetben Sáta Község önkormányzat bevételeit és kiadásait vizsgálom a 2017-től 2021-ig terjedő időszakban. Az elemzéshez a község által közzétett beszámolókat használtam fel.

3.4.1. Az önkormányzat bevételei

Az önkormányzat vizsgált éveiben megvalósult bevételeit a 8. táblázat mutatja be.

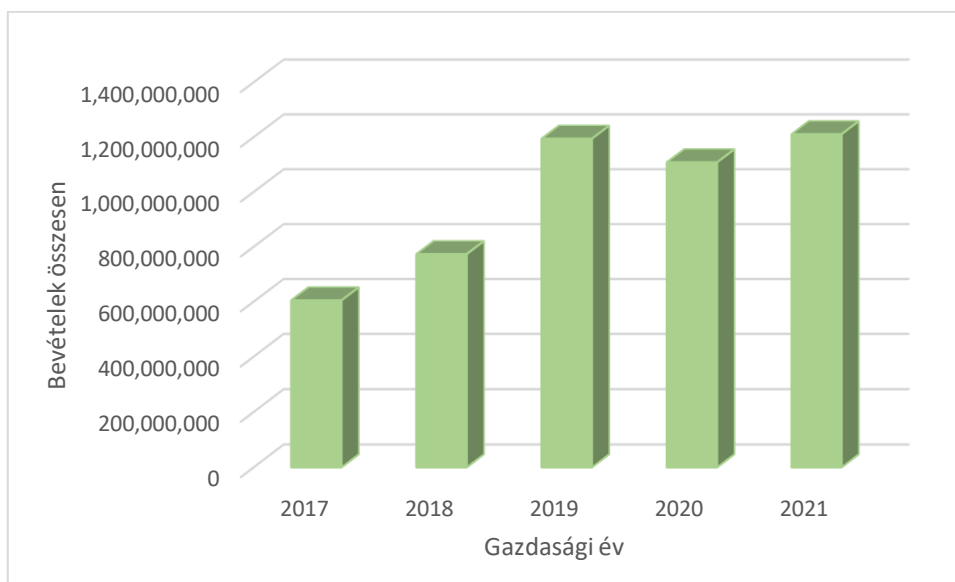
8. táblázat: SÁTA község önkormányzatának bevétele 2017 és 2021 között

	2017	2018	2019	2020	2021
Működési bevételek	241 987 840 Ft	242 374 559 Ft	247 945 362 Ft	194 858 983 Ft	227 917 123 Ft
Felhalmozási bevételek összesen	170 674 080 Ft	216 395 157 Ft	406 989 282 Ft	229 083 990 Ft	229 059 919 Ft
Finanszírozási bevételek	151 388 620 Ft	270 076 594 Ft	490 875 900 Ft	634 077 223 Ft	695 026 320 Ft
Függő, átfutó bevételek	-	-	-	-	-
Bevételek összesen	564 050 540 Ft	728 846 310 Ft	1 145 810 544 Ft	1 058 020 196 Ft	1 152 003 362 Ft
Intézmények támogatása	40 413 413 Ft	44 228 843 Ft	48 124 512 Ft	49 852 705 Ft	58 469 402 Ft
Bevételek összesen község szinten	604 463 953 Ft	773 075 153 Ft	1 193 935 056 Ft	1 107 872 901 Ft	1 210 472 764 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 8. táblázat adataiból jól látható, hogy a 2017-es bázisévhez képest minden vizsgált évben növekedett az önkormányzat bevétele. Az működési bevételek értéke 2020-ban a bázisévhez képest 5,82%-al csökkentek, ami 14.070.717 Ft visszaesését jelent. Ennek oka a COVID-19 világjárvány, aminek következtében a település számos intézménye bezárásra kényszerült, valamint a gépjárműadó NAV-hoz való átkerülése is hozzájárult a változáshoz. A legnagyobb növekedés a finanszírozási bevételek soron figyelhető meg, aminek oka, hogy évről évre magasabb összeg szerepel az államháztartáson belüli megelőlegzések soron, köszönhető ez nyertes pályázati forrásoknak.

A 6. ábra az önkormányzat bevételeinek alakulását mutatja.

6. ábra: Bevételek alakulása 2017 és 2021 között

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 6. ábra szemlélteti, hogy 2017-től 2019-ig a bevételek folyamatosan növekedtek. A 2017-es bázisévhez képest 2018-ra 27,89%-os növekedés következett be, ami 168.611.200 Ft plusz bevételt jelent, ez nagyságrendileg a szociális konyha és az orvosi rendelő felújítására

szánt pályázati forrásnak felel meg. A 2018-as adatokhoz képest 2019-ben 54,44%-os növekedés történt, ez 420.859.903 Ft-ot jelentett, (ez az összeg az energetikai, korszerűsítés, az orvosi szolgálati lakás építése, az óvoda és bölcsőde felújítására szánt összeg, valamint a helyi identitás és kohézió erősítésére kiírt pályázatok összegét jelenti) így az évi összbevétel 1.193.935.506 Ft volt. Ezután 2020-ban egy minimális csökkenés történt, ami visszavezethető a COVID-19 járvány megjelenésének, valamint a pályázati források csökkenésére is. A csökkenés mértéke 7,2%. Ezt követően 2021-re újabb növekedés történt, 2020-hoz képest 102.599.863 Ft értékben, ami a pályázati forrásból létrejött útfelújításnak, valamint a különböző pályázatok többlettámogatásaiból jött létre.

Összeségében elmondható, hogy a település bevételei folyamatos fejlődést mutatnak, köszönhetően a folyamatos fejlesztésnek és beruházásoknak.

3.4.2. Az önkormányzat kiadásai

A 9. táblázat a 2017 és 2021 közötti évek önkormányzati kiadásait mutatja be.

9. táblázat: Sáta község önkormányzatának kiadása 2017 és 2021 között

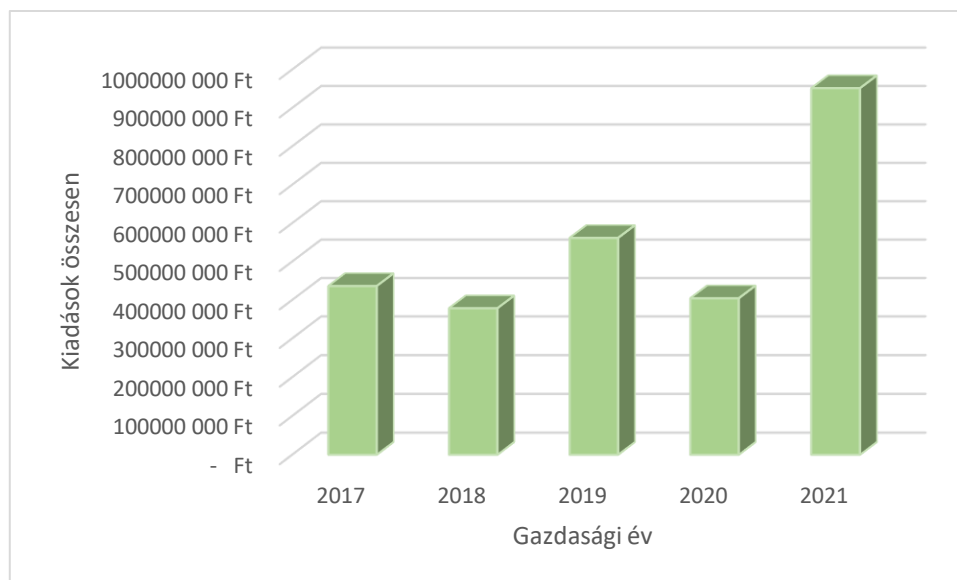
	2017	2018	2019	2020	2021
Működési kiadások összesen	244 888 576 Ft	230 779 609 Ft	294 216 758 Ft	272 130 412 Ft	345 276 904 Ft
Felhalmozási kiadások összesen	149 760 Ft	1 795 900 Ft	123 661 911 Ft	128 582 785 Ft	506 761 242 Ft
Finanszírozási kiadások	150 638 147 Ft	101 361 270 Ft	95 314 090 Ft	3 458 325 Ft	40 729 047 Ft
Intézményi finanszírozás	- Ft	- Ft	- Ft	- Ft	- Ft
Kiadások összesen	395 676 483 Ft	333 936 779 Ft	513 192 759 Ft	404 171 522 Ft	892 767 193 Ft
Intézményeknek átadott támogatás	40 413 413 Ft	44 228 843 Ft	48 124 512 Ft	49 852 705 Ft	58 469 402 Ft
Kiadások összesen község szinten	436 089 896 Ft	378 165 622 Ft	561 317 271 Ft	404 171 522 Ft	951 236 595 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 9. táblázat adataiból látható, hogy 2017-hez képest 2021-re a kiadások mértéke nagymértékben növekedett. Ez a növekedés azonban nem volt folyamatos, ugyanis 2018-ban tudta a község a legkevesebb kiadást generálni, ami 378.165.622 Ft volt. Ennek ellenére a 2017-es bázisévhez képest 2021-re 118,12%-os növekedés történt, aminek oka egyrészt pályázatok ügyintézési és átfutási ideje, másrészt a nagyszámú beruházások és felújítások következtében fellépő többletkiadás, kismértékben hozzájárult a kiadás növekedéséhez továbbá a személyi juttatások növekedése, hiszen az új intézmények új munkahely lehetőséget is teremtettek.

Ezen állítások igazolják azt, hogy a működési bevételek 2017-hez képest 2021-re 40,9%-kal, amíg az intézményeknek átadott támogatás 44,67%-kal növekedtek.

Az önkormányzati kiadások nagyságát a 7. ábra szemlélteti.

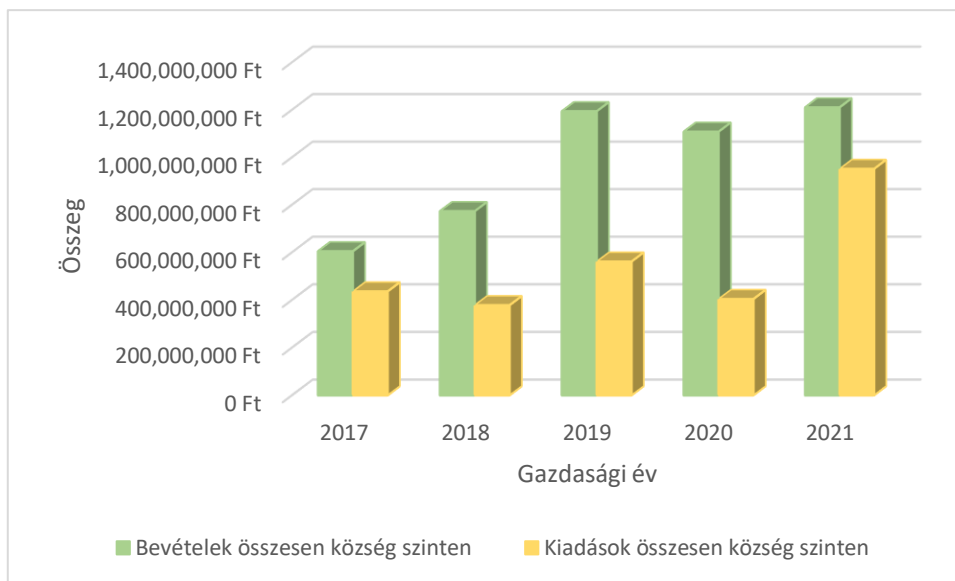

7. ábra: Kiadások alakulása 2017 és 2021 között
Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Megállapítható, hogy a 2017-es bázisévhez képest 2021-re a kiadások jelentősen megnövekedtek, ezzel szemben 2018-ban és 2020-ban kimértékű csökkenés figyelhető meg. A csökkenés oka, hogy bár több jelentős nyertes pályázat tudható be ebben az időszakban, ezek kiadásai később jelennek meg a beszámolóban, hiszen a pályázat átfutási ideje akár több és is lehet.

3.4.4. Bevétel- kiadás összehasonlítás

A bevételek és kiadások összehasonlítását a 8. ábra szemlélteti.

8. ábra: **Bevételek és kiadások összehasonlítása 2017 és 2021 között**

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 8. ábra jól szemlélteti, hogy a vizsgált évek mindegyikében a bevételek fedezték a kiadásokat. Ez nagyrészt köszönhető a pályázati forrásoknak és azok következményeinek, amelyek elősegítik a település folyamatos fejlődését.

A 2017-es évben volt a kiadások összege a legközelebb a bevételek összegéhez, ekkor 168.374.057 Ft-al tudott az önkormányzat több bevételt generálni, mint kiadást.

Ezzel szemben 2020-ban volt a két érték között a legnagyobb különbség, melynek értéke 703.701.379 Ft volt.

3.4.5. *Bevételekből és kiadásokból számolt mutatók elemzése*

A fejezetben először a működési bevételek és működési kiadások arányát vizsgálom az összes bevételhez és kiadáshoz viszonyítva.

A működési bevételek azon bevételek összességét foglalja magában, amelyek az önkormányzat gazdálkodásának köszönhetően pluszbevételként jelennek meg a beszámolóban. Ilyen például az intézményi működési bevétel vagy a vagyoni típusú adók. A működési kiadások magukba foglalják azokat a kiadásokat, amelyek az önkormányzat működtetése kapcsán felmerülnek. Ilyen például a személyi juttatások.

A működési bevételek és kiadások alakulását a 10. táblázat mutatja be.

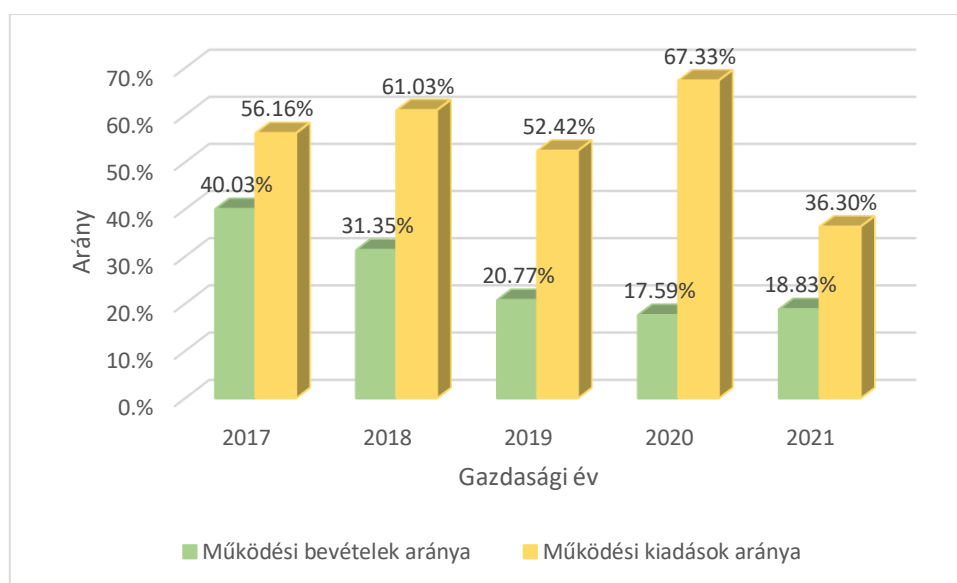
10. táblázat: A működési bevételek és kiadások alakulása 2017 és 2021 között

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Működési bevételek	241 987 840 Ft	242 374 559 Ft	247 945 362 Ft	194 836 816 Ft	227 917 123 Ft
Működési kiadások	244 888 576 Ft	230 779 609 Ft	294 216 758 Ft	272 130 412 Ft	345 276 904 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A 10. táblázat adataiból látszik, hogy a működési bevételek a 2017-es bázisévhez képest nem mutatnak jelentős eltérést. A legnagyobb változás 2017-hez képest 2020-ban következett be, ez egy 20%-os bevétel csökkenést jelentett. Ennek oka egyrészt a COVID világjárvány, másrészt a gépjárműadó NAV-hoz való átkerülése volt. A kiadásokat vizsgálva látható, hogy a bázisévhez képest 2021-ben történt a legnagyobb mértékű változás, akkor a működési bevételek 40%-al növekedtek meg, ami legfőképp a személyi juttatások valamint a dologi kiadások növekedése miatt következett be.

A 9. ábra a működési bevételek és működési kiadások arányát mutatja be az összes bevételhez és kiadáshoz viszonyítva.

9. ábra: A működési bevételek és működési kiadások aránya az összes bevételhez és kiadáshoz viszonyítva 2017 és 2021 között

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Az arányszámból kiderül, hogy a működési bevételek az összes bevételnek csupán töredékét teszik ki, ez 2017-ben 40,03%-ot jelentett, majd 2020-ig folyamatos csökkenés figyelhető meg, akkor mindössze 17,59% volt az arányszám értéke. 2021-re ez a szám 18,83%-ra emelkedett. A nagymértékű csökkenés oka, hogy a település évről évre számos nyertes pályázatot tudhatott magáénak, amik növelték az összes bevétel értékét.

A működési kiadásokat vizsgálva látható, hogy 2017 és 2020 között a kiadások több mint felét a működési kiadások jelentették, majd 2021-re az érték 36,30%-ra csökkent.

A működési bevételeken belül helyezkednek el közhatalmi bevételek, amelyek a különböző adók és díjak összességét jelenti. Ide sorolhatók többek között a vagyoni típusú adók, a gépjárműadó, az értékesítési és forgalmi adók és az igazgatási szolgáltatási díj.

A 11. táblázat a közhatalmi bevételek alakulását mutatja be a vizsgált években.

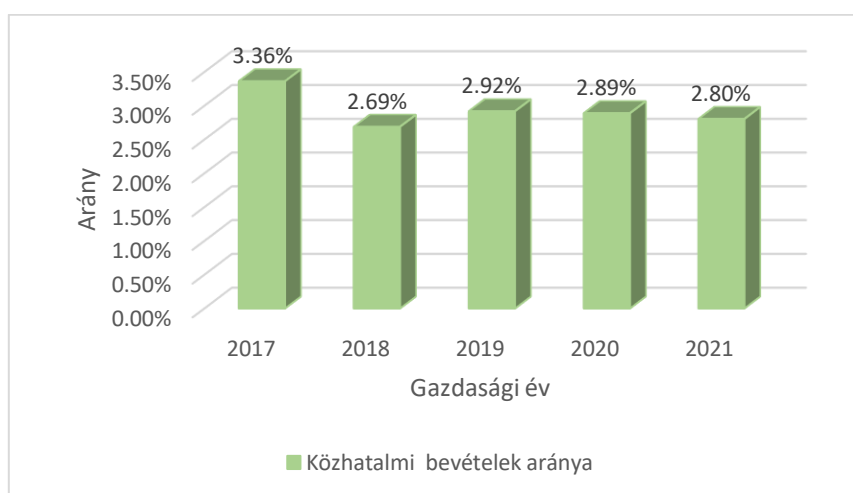
11. táblázat: **A közhatalmi bevételek alakulása 2017 és 2021 között**

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Közhatalmi bevételek	8 137 978 Ft	6 517 392 Ft	7 237 460 Ft	5 630 281 Ft	6 392 505 Ft

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

Mivel a település az ország egyik leghátrányosabb területén található, a lakosság száma nem túl magas és sem turisztikai sem infrastrukturális szempontból nem kiemelkedő a terület, ezért a közhatalmi bevételek értéke az alacsony. A 2017-es bázisévhez képest a legnagyobb változás 2020-ban következett be, akkor 2.507.697 Ft-al csökkent a közhatalmi bevételek értéke. Ennek egyik oka a gépjárműadóban bekövetkezett változások, továbbá a helyi iparüzési adó mértékének csökkentése is hozzájárult ehhez a változáshoz.

A 10. ábra a közhatalmi bevételek arányát mutatja be a működési bevételekhez viszonyítva.

10. ábra: **A közhatalmi bevételek aránya a működési bevételekhez viszonyítva 2017 és 2021 között**

Forrás: saját szerkesztés az éves beszámolók alapján

A számolt mutatóból látszik, hogy a 2017-es bázisévben volt a legmagasabb a közhatalmi bevételek aránya a működési bevételekhez képest, ennek értéke 3,36% volt. Az ezt követő vizsgált évek mindegyikében csökkenés történt.

4. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Dolgozatom megírása közben különböző következtetéseket vontam le, amelyet a fejezetben kívánok bemutatni, továbbá javaslatokat teszek a település fejlődésének elérése érdekében.

Következtetések:

- A különböző mutatók értékeiből látszik, hogy a település pénzügyi helyzete évről-évre javul, egyik vizsgált évben sem került fizetőképtelen állapotban a település, és a forgóeszközök aránya is növekedést mutat.
- A beruházók javították a település gazdasági helyzetét, továbbá folyamatosan egyre magasabb szinten elégítik ki a lakosság igényeit. Gazdasági szempontból nézve korszerű közintézményekkel bővült az elmúlt időszakban a település, amelyek új munkalehetőséget is teremtettek. A lakosság részére egyre több szolgáltatás elérhető (pl.: bölcsöde, szociális konyha).

Javaslatok:

- Beruházások folytatása a további igények kielégítésének érdekében.
- Fiatalok számára megfelelő közösségi hely kialakítása annak érdekében, hogy a helyi fiatalok több időt töltsenek együtt.
- Vállalkozások és vállaltok behozatala a településre annak érdekében, hogy további munkahelylehetőségek kerüljenek kínálatba. Ezzel csökkenthető lenne az elvándorlások valamint ingázások száma.
- Technikai fejlesztések a lakosság elérésének érdekében, pl.: aktív Facebook oldal a közérdekű információk közlésére.
- Hivatali dolgozók létszámának növelése annak érdekében, hogy a feladatukat 100%-osan el tudják látni. Véleményem szerint jelenleg túlterheltek a dolgozók.

5. ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatom célja az volt, hogy különböző számítások, valamint az éves beszámolók és a mérleg elemzések segítségével valós képet adjak Sáta Község pénzügyi helyzetéről a 2017 és 2021 közötti időszakot tekintve.

A dolgozat megírását az irodalmi áttekintés rész megírásával kezdtem, ahol bemutattam az államháztartás rendszerét funkciót, majd kitértem az önkormányzatok feladataira, gazdálkodására, költségvetésére.

Ezt követően Sáta településtörténetét mutattam be, majd kitértem a település földrajzi elhelyezkedésének és adottságainak bemutatására, hiszen ahhoz, hogy megfelelő módon fel tudjam mérni a településben rejlő eddig fel nem használt lehetőségeket fontos tudni, hogy milyen adottságok állnak rendelkezésre. Mind ezek mellett fontosnak tartottam bemutatni a település mai viszonyait, hiszen a fejlődéshez nagymértékben hozzájárultak az itt bemutatott nyertes pályázatok. A második fejezetet a település önkormányzatának bemutatásával folytattam, ahol külön kitértem a képviselő- testület, polgármester és jegyző feladatira, majd az önkormányzat kötelező és vállalt feladatait mutattam be.

A harmadik fejezetben a település pénzügyi elemzését végeztem el. Itt először elkészítettem egy SWOT- elemzést, amiben felmértem a település erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit egyaránt. Ezt követte a mérleg elemzése, ami alapján elmondható, hogy az eszköz oldalon 2017-ben és 2021-ben a befektetett eszközök aránya volt 50% feletti, míg 2018-ban 2019-ben és 2020-ban a forgóeszközök aránya volt magasabb. A források oldalon 2017-ben, 2020-ban és 2021-ben a saját tőke aránya volt a számottevő, míg 2018-ban és 2019-ben a tartalékoké. A fejezetben különböző pénzügyi mutatószámok alapján megállapítottam, hogy az önkormányzat évről évre jobb pénzügyi helyzetbe került, ami nagyrészt a pályázati forrásokból (mind hazai forrású, mind Európai Unió pályázatok) biztosított beruházásoknak köszönhető. A bevételeket tekintve 2019-ban és 2021-ben sikerült a legmagasabb értéket elérni, a 2017-es bázisévhez képest a bevételek értéke megduplázódott. Szintén pozitív visszajelzés, hogy a vizsgált években a bevételek végig fedezni tudták a kiadásokat. A legmagasabb kiadás 2021-ben 951.236.595 Ft volt, akkor a bevételek értéke 1.210.472.764 Ft volt.

Összeségében látható, hogy az önkormányzat pénzügyileg stabilnak mondható, és a különböző beruházásoknak köszönhetően folyamatos a fejlődés. A folyamatos fejlődés mellett a cél a stabilitás fenntartása. Ezek a beruházások hosszútávon is pozitív irányba billentik a települést, hiszen amellett, hogy korszerű és új közintézményekkel bővült a falu, új munkahelylehetőséget is teremtett az itt élők számára.

6. IRODALOMJEGYZÉK

- BARTA Z. (2020): Korképek Sata történetéből, Sata, Sata Község Önkormányzata 274 oldal
- BATHÓ F., BENDE-SZABÓ G., NAGY Á. (2002): Általános államháztartási ismeretek, Budapest, Magyar Közigazgatási Intézet 94 oldal
- BEKÉNYI J. (2014): Nagy önkormányzati kézikönyv, Budapest, Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó 336 oldal
- BUDAY-SÁNTHA A. (2008): ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA – HELYI FEJLESZTÉS, Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 120 oldal
- CSÓKA G. (2017): Önkormányzati igazgatás, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 137 oldal
- DARÁZS I. (2008): Amit az önkormányzati gazdálkodásról tudni kell, Budapest, ETK Szolgáltató Zrt. 32 oldal
- DEMETER P., FARKAS S., FÜREDI-FÜLÖP J., GYÖRFFI D., GYÖRFFI GY., PRINTZ J. (2011): Az önkormányzatok pénzügyei, Budapest, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság 422 oldal
- ERDŐS É. (2014): Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 27 oldal
- FARKASNÉ E. (2018): Önkormányzati gazdálkodás, Pécs, Sümegi Nyomdaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., 476 oldal
- FELLEGI M. (2010): Pénzügyi ismeretek, Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó 262 oldal
- FODOR L. (2017): A települési önkormányzatok szerepe a környezeti politika és jog alakításában, Debrecen, Debreceni Egyetem, 168 oldal
- FOGARASI J., IVANCSICS I., KISS L. (2002): A helyi önkormányzatok, Budapest, Unió Lap- és Könyvkiadó Kft, 496 oldal
- HORVÁTH F. (1998): Államháztartástan, Budapest, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, 175 oldal
- JÓZSA Z. (2014): A helyi önkormányzatok szervezete és működése, Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 12 oldal

- KECSŐ G. (2016): A helyi önkormányzatok pénzügyi jogi jogállása, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 494 oldal
- KOLOZSI P. (2017): Közpénzügyek és államháztartás, Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 104 oldal
- LACÓ B., BANAI P., SOÓS Á., GURNIK Á., KEMENSZKY S., MURVAI L.(2010): Önkormányzati képviselők kézikönyve Az önkormányzati gazdálkodásról, Budapest, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt.
- Magyarország Alaptörvénye: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv>
- Sáta honlapja: <https://sata.hu/>
- Sáta Község beszámolója (2017): <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/11780>
- Sáta Község beszámolója (2018): <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/11797>
- Sáta Község beszámolója (2019): <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/11734>
- Sáta Község beszámolója (2020): <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/469711>
- Sáta Község beszámolója (2021): <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/642410>
- SZALAI É.(2004): A közigazgatási eljárás-eljárési jog, Vác, Duna-Mix Nyomda, 85 oldal
- SZIGETI E. (2001): Régió, közigazgatás, önkormányzat, Budapest, Somhegyi Kiadó és Nyomda Kft., 383 oldal
- VIGVÁRI A. (2002): Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek, Budapest, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 379 oldal
- VIGVÁRI A. (2008): Pénzügy(rendszer)tan, Budapest, Akadémia Kiadó 472 oldal
- ZONGOR G.(2010): A helyi önkormányzatok szervezete és működése, Budapest, Polgármester Akadémia, 35 oldal

7. ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: A fenntartható gazdasági növekedés célfüggvénye	5
2. ábra: Helyi önkormányzati feladatok- és hatáskörök leosztása	7
3. ábra: Sáta község SWOT elemzése	20
4. ábra: Eszközök aránya 2017 és 2021 között	22
5. ábra: Források aránya 2017 és 2021 között	26
6. ábra: Bevételek alakulása 2017 és 2021 között.....	31
7. ábra: Kiadások alakulása 2017 és 2021 között	33
8. ábra: Bevételek és kiadások összehasonlítása 2017 és 2021 között.....	34
9. ábra: A működési bevételek és működési kiadások aránya az összes bevételhez és kiadáshoz viszonyítva 2017 és 2021 között.....	35
10. ábra: A közhatalmi bevételek aránya a működési bevételekhez viszonyítva 2017 és 2021 között	36

8. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Az eszközök értékének alakulása 2017 és 2021 között	21
2. táblázat: Befektetett eszközök komponensei 2017 és 2021 között	23
3. táblázat: Forgóeszközök komponensei 2017 és 2021 között	24
4. táblázat: Források értékének alakulása 2017 és 2021 között	25
5. táblázat: Kötelezettségek komponensei 2017 és 2021 között	26
6. táblázat: Likviditási mutatók alakulása 2017 és 2021 között	28
7. táblázat: A tőkeáttételi vizsgálat mutatóinak alakulása 2017 és 2021 között	30
8. táblázat: Sáta község önkormányzatának bevétele 2017 és 2021 között	31
9. táblázat: Sáta község önkormányzatának kiadása 2017 és 2021 között	32
10. táblázat: A működési bevételek és kiadások alakulása 2017 és 2021 között	35
11. táblázat: A közhatalmi bevételek alakulása 2017 és 2021 között	36

9. NYILATKOZATOK

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Orbán Eszter
A Hallgató Neptun kódja: FP3CEL
A dolgozat címe: Sáta Község Önkormányzat beszámolójának elemzése
A megjelenés éve: 2022
A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

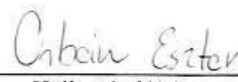
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Sáta, 2022 október 25.

Hallgató aláírása

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Az Orbán Eszter (hallgató Neptun azonosítója: FP3CEL) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem²

Kelt: Gyöngyös, 2022. október 25.

Belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendő.

² A megfelelő aláhúzendő.